

tenarjem. Pred volitvami je bila velika razprava, na kak način bo več naprednih glasov, ali če nastopita obe stranki deljeno, ali če nastopita skupaj. SKS se je odločila za prvo stališče. S tem je prisilila JDS, da je nastopila samostojno in skuša na se združiti vse odločno napredne glasove. Kolikor morem pregledati položaj, manjka SKS enotnega vodstva in avtoritete in ni v stranki prav nič discipline in poštenosti. Zato žalibog po volitvah pričakujemo naglo nezadovoljanje tega gibanja. Stvar naše stranke bode, da zapreči, da se ljudstvo vrne klerikalnem v naročje. V to svrhu je že danes potreba, da odločno markiramo obstoj JDS po vsej deželi. Po volitvah pa bomo nemudoma razpredli gospodarsko organizacijo, katero kljub mojim pozivom SKS popolnoma zanemarlja.

Pismo se končuje z ugotovitvijo, da je z nastopom JDS na deželi pri zadnjih volitvah v konstituantu tudi izpolnjena želja SKS, da se bo predstavnikom list izguba časa primerno odškodovala in da se to Zerjavovo poročilo smatra za zaupno.

S tem pismom je liberalni voditelj potrdil resničnost naših trditev. Sodbo o tem naj si napravijo naši pristasi sami.

Regulacija Drave.

Drava še čaka uravnave. Bivša avstrijska državna uprava je tekom let le zgradila na progi Maribor-Središče skupaj 35 raznolikih varnostnih in obrežnih zgradb na mestih, kjer se je takrat zdelo potreba največja. Pri vodi takega značaja, kakor je Drava, pa posamezne zgradbe ne pomenijo do st, ker je še nebroj nevarnih mest, ki to varstva nujno potrebuje. Temu se da trajno odpomoči edino s sistematično izvišeno uravnavo, za katero se je odločila generalna inšpekcija voda v Ljubljani, ki je tako velepotezno, pa načrta izvedeno uravnavo priporočila generalni direkciji voda v Beogradu.

Ker med tem Drava nadaljuje svojo razdiralno delo ter so od raznih strani prišle pritožbe, da se noče ustreči tudi najbolj upravičenim zahtevam, in se je izražal sum, češ, da se vse regulacijske delo ob Dravi usavilo, se je poslanec dr. Hohnjec v imenu Slovenske kmetijske zveze obrnil na ministrstvo poljedelstva in goveda v Beogradu in na generalno inšpekcijo voda v Ljubljani, od katre je z dopisom z dne 1. aprila dobil naslednji odgovor:

Škoda, ki jo povzroča Drava, je sicer velika, toda ni nova in nenavadna; tok Drave je bil vedno enak; obžalovati je le, da ni imela bivša Avstrija nobenega smisla, da bi v dolgih stoletjih svoje vlade vodo uravnala, ali se pa ni poprej mogoče ljudstvo za to delo toliko zanimalo, kar tujci niso znali.

Ta nemarnost bivše države nas je postavila, ko nam je zapustila to-le neuporabno dedščino, v skrajno težko položaj; sedaj no toliki vojni in pri obstoječi dragini, pri polnopravni tehniški osebi in materialu, na se izvrši to, kar bi bila Avstrija lahko igrave izvršila, pa vendar le ni, ker je bila zaposlena povsod drugod, le pri nas po možnosti malo.

Našel se je slučajno projekt iz leta 1906 za regulacijo Drave v progi Loka-Ptuj-Dravce s skupnim proračunom za 24 km dolgo progo v znesku 7.000.000 K; če bi se razdelilo delo na 15 let, bi prišlo na leto okroglo 470.000 K, kar bi bilo za prejšnjo državo prava bagatela.

Proračun se je tekom letošnje zime na sedanje razmere predelal ter se glasi okroglo na 200 milijonov K, ali porazdeljeno na 15 let, pride na leto 13.3 milijonov K.

To je torej razlika med prej in sedaj, ne glede na druge neugodne okolnosti, ki pridejo sedaj tudi v poštev.

Z ozirom na navodila za sestavo proračunov, da naj se sprejme vanje le najnujnejše in neobhodno potrebno, se je letos postavilo vanj za Dravo K 830.000, toda ne za pričetek sistematične uravnave, temveč le za ohranitev obstoječih zgradb in za napravo novih, kjer je potreba najnujnejša. Če se ves ta znesek odobri, se bode dalo marsikaj koristnega izvršiti; toda o dobrotev ali krčenju od nas proračun-

jenih zneskov, ki so glede vseh postavk zmerni in vpoštevajo težko finančno stanje države, pa ni od nas odvisno.

Sedaj ko je proračun za sistematično uravnavo urejen, se bo tekom leta poslal ministrstvu v nadaljno poslovanje.

V okviru proračuna za leto 1920-21 se dela na Dravi dalje vršijo, posebno tudi na res nevarni točki v občini Sv. Martin, da se zavaruje hiša, ki stoji blizu Drave. Vsled neke pomoči, kakor da ni več kredita za to delo, je okrožna gradbena sekcija v Mariboru prenehala z delom; ko se ji je pa stvar pojasnila, da je kredit se na razpolago, se je takoj z delom zopet pričelo; počivalo je delo nekaj časa le v odseku Maribor-Ptuj, medtem, ko se je v odseku Ptuj-Središče nepretrgano delalo.

Iz predstojnega kratkega popisa toste g. narodni poslanik posneli, da se trudimo v okviru razpoložljivih naših sredstev storiti, kolikor je pri obstoječih razmerah mogoče; dobrobit ljudstva spremlja vse naše delovanje, žal, da ne moremo vsem zahtevam zadostiti, kakor bi sicer radi, in s tem vseh neprimlik odpraviti, ki smo jih po bivši državi podedovali.

Ce ne prei, pa vsaj s 1. junijem t. l. bomo poslavili inženjerja s sedežem v Ptuj, ki bo imel pred vsem z Dravo posla; s tem upamo že letos več sistema v delovanje spraviti na korist ljudstva in države.

Naročnikom!

Zaradi zvišane poštne stane „Slovenski Gospodar“ od 1. aprila t. l. izven Jugoslavije letno 80 K, pol letno 40 K in četrtletno 20 K. — Ob enem opozarjamo cenj. naročnike, da se naročnina plačuje vedno naprej in ne nazaj. Oni inozemski naročniki, ki so naročnino plačali že čez 1. april t. l., naj blagovolijo doplačati razliko.

Upravišstvo „Slov. Gospodarja“.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. V ustavnem odboru so se na zadnjih sejah veliko prerekali o raznih ustavnih členih. Posebno oster je bil prepričaradi „kanceljparagrafa“, katerega je zagovarjal znani liberalec dr. Zerjav. Na pritisk demokratov je bil sprejet člen o „kanceljparagrafu“ v ustavnem odboru, a v izpremenjeni obliki. Dne 5. t. m. se je tudi vršila seja ustavotvorne skupščine, na kateri se je pričel ukaz o imenovanju novih ministrmanskih in samostojnega ministra. Prihodnja seja konstituantne je sklicana za jutri. Ker so stopili naši samostojneži v vlado, bodo dobili ti tudi jedno podpredsedniško mesto v konstituantu, katerega bo najbrž zasedel samostojnež Urek. Casopisi poročajo, da bo končal ustavni odbor svoje delo še ta teden in pride celotna ustava v razgovor pred celotno konstituantu prihodnji teden. Bolgari so za čeli baje svoje čete vtihotapljal v Albanijo, da bi od tamkaj vpadli na našo ozemlje. Naša država si to že zna la zagurati meje napram Albaniji.

Nemčija. V Nemčiji so uprizarili zadnje dni komunisti po industrijskih krajih hude nemire. Komunistični agitatorji so bili plačani in najeti od ruskih boljševikov. Nemški vladi se je zopet posrečilo, da je zadržala to komunistično prevratno gibanje in sedaj se je že vrnilo komunistično delavstvo na delo. Mir in red sta v Nemčiji zopet vzpostavljena.

Madžarska. Za velikonočne praznike je vprizoril bivši cesar Karol za celo Evropo nevarno igrano. Enkrat se je pripeljal Karel iz Svice v avtu skozi Nemško Avstrijo v Madžarsko Subotico, kjer se je nastanil pri tamošnjem ogrskem škofu. Kurel se je hotel polastiti madžarskega kraljevega prestola. Kakor je bilo razvidno, je bilo za Karla na Madžarskem vojaštvo in skoro vsi višji državni dostojanstveniki, ki so se posvetovali s Karlom radi njegovega zopetnega zopetnega ustoličenja na madžarski prestol. Proti kraljevanju Karla na Ogrskem je odločno nastopila ententa, najbolj pa Jugoslavija, Čehoslovaška in Rumunija, ki so že zbirale ob madžarski meji čete, da zasedejo ad-

žarsko, ako ta ne odslovi Karla. Vojaški premoči ravnokar navedenih treh Madžarski sosednih držav so se strašili ogrski veljaki in prisilili Karla, da je v posebnem vlaku ostavil Madžarsko 5. t. m. Karol se je odpeljal preko Avstrije zopet v Svico. Karlov polet na Madžarsko je povzročil veliko škodo Jugoslaviji, Čehoslovaški ter Rumuniji, ki so že mobilizirale nekaj desetstotno vojaštva proti Madžarom.

Grška. Grška je začela v Mali Aziji ofenzivo proti Turkom. Grki so poročali o prvotnih uspehih svoje vojske, a Turkom se je posrečilo, da so v bitki, ki je trajala čeli teden, Grke močno porazil in jih potisnili nazaj. V ravnokar omenjeni bitki med Grki in Turki je padel tudi grški princ Andrej in general Vlakopulos. Sedaj se je odpravil v Malo Azijo na bojišče sam grški kralj Konstantin, da se postavi na čelu razbite grške armade in še enkrat napade Turke.

Tedenske novice.

Volitev župana in občinskih svetovalcev se vrši po končanih volitvah. Odborniki morajo biti pisмено vabljeni. Mnogi so mnenja, da bo kar tisti kandidat župan, ki je na kandidatni listi na prvem mestu. To je krivo razlaganje. Za župana bo izvoljen tisti, ki bo dobil večino glasov. Volitev župana in svetovalcev se bo povsod vršila po starem načinu. Toliko v pojasnilo na mnoga vprašanja.

Občinske volitve v Sloveniji so vzbudile živahnejše zanimanje med na rodod ne samo za vprašanja občinske politike, marveč tudi za širše politične zadeve. To dokazujejo številni politični shodi, ki se vršijo zadnji čas. Pretekli teden je poslanec dr. Hohnjec govoril na shodih v Zrečah (28. marca), na shodih zaupnikov v Ptuj (30. marca), pri Sv. Marjeti niže Ptuja (31. marca), v Celju (2. aprila). V nedeljo je imel poslanec dr. Hohnjec prav dobro obiskana shoda v Sošanju in pri Sv. Juriju pod Taborom, v ponedeljek predpoldne pa v St. Pavlu v Savinjski dolini. Povsodi se kmetje, obrtniki in delavci zavedajo volitve važnosti sedanjih občinskih volitev, kojih pomen ne bo ostal omejen na naše občine, marveč bo segal daleč preko mej slovenske pokrajine.

Občinske volitve in delo naših vodilnih zaupnikov. Dobivamo poročila, da bo Kmetiska zveza oziroma Slovenska ljudska stranka po velikem številu občin imela sama postavljeno kandidatno listo. Na kandidatne listo Samostojne se ljudje strmujejo podpisati. Po seznamu, ki ga ima v rokah naša organizacija bodo pomenile občinske volitve v Sloveniji za liberalce, ali se potem imenujejo „demokrate“ ali „samostojne“, težak poraz. To sta dve stranki, ki sta v Beogradu po svojih poslancih in ministrih nam Slovincem prodali za centralizem (t. j. neomejeno komando iz Beograda) našo slovensko samoupravo. — Hvala našim zavednim pristajem — voditeljem, ki so glede priprav za občinske volitve izvršili veliko požrtvovalno delo!

V Prekmurju se ne bodo vršile sedaj občinske volitve, ampak pozneje. Razlog, ker je v večini občin vpisanih premalo volilcev.

Nepravilni podpis na kandidatni listi so tedaj, ako je kdo podpisal, da se mu ni povedalo, da je kandidatna lista. Nadate, ako je podpisal kak drug kos papirja, a ne uradne tiskovine (kandidatno listo). Neveljaven je tudi podpis, če kandidat ni lastnorodno podpisal, ampak ga je podpisala kaka druga oseba. V takih slučajih se mora poslati preklic ali ugovor na okrajno glavarstvo. Preklic ali ugovor morajo podpisati razven onega, ki ugovarja, tudi priče, ki potrjujejo, da dočleni podpis ni pravilen.

Nove davke napoveduje vlada v Beogradu. Sedaj, ko imamo liberalno in samostojne ministre nam napovedujejo mobilizacijo in nove davke. To je blagoslov 28. novembra 1920!

Glas uboge vdove. Sedanja vlada, v kateri sedijo liberalci in samostojneži, je vrgla 1200 milijonov bogatim bosanskim Turkom za njih glasove, 60.000 K za Sokola, daje milijone socialnemu demokratu Kristanu, da ne bi izdal demokratske lumparije. A u-

boge vdove in sirote gladujejo. Vdova iz šoštanjskega okraja nam med drugim piše: Ali se to ne pravi norčevati se iz nas ubogih vojnih vdov in sirot? Dajo nam namreč samo 8 K 40 v. reči: osem kron štirideset vinarjev pokojnine na mesec. Na naše prošnje se pa sploh ne ozirajo. A povem vam, da še bo vas, liberalci in njih zavozniki, ki tako hudobno delite v Beogradu — kruh pravice, zadela enkrat lazen boja.

Sodba o samostojnih. Na vprašanje: „Kaj je pravzaprav Samostojna kmetijska stranka?“ je dobil urednik „Hrvatske sloge“ od g. Avramovića, voditelja srbskih kmetov, take odgovor: „To so sami Slovenci. Dokler so bili skupaj z nami, so se obogatili s trgovino z izvozniki, ki so jih dobivali brez naše vednosti, a na naš račun, ker so se sklicevali in naslanjali na številno moč našega kluba. A zdaj vodijo drugo vrsto trgovine: trgovstvo za mastna korita, konzulate ministrske stolčke in podpredsedniška mesta v ustavotvorni skupščini. Gospod Avramović jih pozna temeljito in tudi mi mu radi volje verujemo.“

Urek. Mermolja, Drolenk, Kirbiš, kaj je z vašimi obljubami? Iz Lrežic nam piše bivši pristasi „Samostojne kmetijske stranke“: Prosim, objavite to-le moje javno vprašanje na poslanec Samostojne kmetijske stranke: Vi Urek, Mermolja, Drolenk in Kirbiš ste nam pred volitvami dne 28. novembra 1920 obljubovali, da boste v Beogradu delovali na to, da se odpravijo krivični davki, da boste zmanjšali vojaštvo in število uradništva, da boste odpravili draginjo. Mi volilci, ki ste nas Vi zapeljali na led, vaš kliče na odgovor. Kaj počenjaite v Beogradu? Sami za se skrbite, verizite, kšaitate in si polnite žepe, zidate nove hiše, a za ubogo kmetstvo in delavsko ljudstvo ste dosegli — figo. Zaveljive ste, zvalili ste z lažmi od nas naše glasove. Le pridite se med nas, vam bomo vaše lumparije povedali v obraz. Vi ste nas oropali slovenske samouprave, Vi ste se prodali liberalni vladi, ki hoče zopet vojsko, ki nam vsak dan narekuje nove grozne davke, ki je dala Turkom 1200 milijonov, ki daje Kristanu milijone. Da, da, Vi ste tisti, ki zaslužite, da bi vam radi vaših političnih lumparij ljudstvo rezalo jermena z vaših hrbtov. A vedite, da smo šli 28. novembra prvokrat in zadnjikrat na led.

Vodstvo Samostojne ima od svojega početka do današnjega dne razne težave. Prve težave je imelo s polvarjeno koruzo, s katero je hotelo na eitiiti naše prebivalstvo. Druga težava je bila z galico, s katero so hoteli predpreti stranko politično in gospodarsko. Nazadnje pa so dobili ostro obsodbo Avramovičevu, ki jim je dokazal, da so hoteli oguliti svoje tvariše za 360.000 K. Sedaj imajo velike težave z „gumom“. Ko bo čas, bomo poročali več tudi o tej zadevi samostojnega vodstva.

Prazne obljube samostojnežev. Iz Loke pri Zidanem mostu se nam poroča: Za časa volitev v ustavotvorno skupščino so nam samostojni zagarjji obljubovali raj na zemlji, ako bomo za nje glasovali. Sedaj pa, ko so stopili samostojneži v vlado in je postal mesar Pucelj poljedelski ministar, in naš posavski prerok nima drugega posta, kakor da si čimpreje s pomočjo izvoznice dogradi lepo hišo, so padle v vodo vse obljube naših samostojnežev. Obljubljali so nam da bodo znižali davke, toda sedaj vidimo, da so bile vse obljube samostojnežev prazne farbarije. Za samostojne se pri nas posebno peha velik samostojnež Cezar iz Male breze. Možakar bi kar najraje odstavil vse naše župane in jih nadomestil s samostojneži. Toda ne bo šlo! Mi smo do grla siti samostojnih praznih obljub. Naše geslo je: Proč s samostojneži!

Urek iz Globokega, nobel gospod, se je vsled svojega častihleplja in cholega nastopa osvražil pri mnogih svojih somišljenikih. Govori se, da je Urek zarozil tajniku Znunderu v Mariboru, da ga bo odstavil. Tudi gosp. Zabavnik in g. polposlanec Kirbiš nista všeč. Namigava se o neki Znunder-Zabavnikovi vlogi na dež. Vlado. To vlogo je Urek „rekviriral“. Naš zaupni poročevalec nam je obljubil še celo vrsto drugih zakulisnih zanimi-